

Heinolan kaupunki/Rakennusvalvonta

Viite: Lausuntopyyntö 15.4.2026**Asia: Heinola, purkamislupa Puuopistontie 8, 111-2026-65**

Vierumäelle osoitteeseen Puuopistontie 8 haetaan purkamislupaa rivitalon purkamiseen. Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo esittää asiasta pyydettyä lausuntonaan seuraavaa.

Rakennus sijaitsee Suomen urheiluopiston valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävällä rakennetun kulttuuriympäristön alueella (RKY 2009 ja MARY 2024). Suomen Urheiluopisto perustettiin vuonna 1927. Opiston sijoituspaikaksi valittiin seuraavana vuonna Vierumäki. Urheiluopiston rakentamisesta järjestettiin 1930 suunnittelukilpailu, jonka voitti arkkitehti Erik Bryggman. Vuonna 1936 valmistunut päärakennus edustaa niukkalinjaista funktionalismia. Valkjärven rannassa on vuonna 1932 valmistunut saunarakennus ja 1933 valmistunut johtajan asuinrakennus. Alueella on 1940-luvun lopussa valmistuneita henkilökunnan asuinrakennuksia sekä tiilinen rantasauna vuodelta 1950. Muita sauna- ja asuinrakennuksia sijaitsee opiston läheisyydessä. Suurijärven rannalle on rakentunut myöhemmin laaja mökkikylä. Päärakennuksen ympäristössä on runsaasti eri aikoina rakennettuja rakennuksia eri liikuntalajeille. Suomen Urheiluopiston ydinalue muodostaa kulttuurihistoriallisesti ja historiallisesti merkittävän kokonaisuuden, joka on luonteeltaan valtakunnallisesti arvokas ympäristö. Päärakennus on suojeltu rakennussuojelulain nojalla. (MARY 2024)

Kyseessä oleva rakennus sijoittuu päärakennuksen itäpuolelle. Se on rakennettu museon tietojen mukaan henkilökunnan asuinrakennukseksi. Rakennus on yksikerroksinen rivitalo. Voimassa olevassa asemakaavassa (590, lainvoimainen 2006) alue on matkailua palvelevien rakennusten korttelialuetta (RM-2). Rakennusta ei ole suojeltu asemakaavalla.

Purkulupahakemuksen liitteenä on rakennusta koskeva selvitys *Kiinteistön rakenneteknisen kunnan ja korjaustarpeen arviointi* (Pomocon Oy, 16.2.2026) sekä valokuvallite. Aineisto ei sisällä lainkaan kuvia rakennuksen vaurioista. Asiakirjojen perusteella ei voida arvioida rakennuksen kunnostettavuutta. Purkamislupahakemuksesta ei käy ilmi rakennuksen valmistumisvuotta tai syytä rakennuksen purkamiselle.

Urheiluopiston alueesta ei ole laadittu alueen arvoja kokonaisuutena käsittelevää kulttuuriympäristöselvitystä. Alue on inventoitu Heinolan 2014 päivitysinventoinnin yhteydessä, jossa asuntola-rivitaloja ei ole sisällytetty Suomen urheiluopiston aluekokonaisuuden kannalta tärkeiden kohteiden luetteloon. Inventoinnin tarkkuus on yleiskaavatasoinen ja sitä voi pitää osittain vanhentuneena. Alueesta ei ole tuoreempaa tutkittua tietoa.

Heinolan 2014 päivitysinventoinnissa urheiluopiston alue on kokonaisuudessaan luokiteltu kuuluvaksi luokkaan I: *Kohde/alue on kulttuurihistoriallisesti arvokas. Kohteen erityisten kulttuuriympäristöarvojen suojelu on perusteltua ratkaista kaavalla tai lailla. MRL:n nojalla tehtävissä viranomaispäätöksissä tulee ottaa huomioon kohteen kulttuurihistorialliset arvot ja erityispiirteet (ks. inventointilomake) sekä edistää kohteen kulttuurisesti kestävää hoitoa ja käyttöä.*

Vierumäen urheiluopiston päärakennuksen ympäristössä on vireillä asemakaavan muutos (722, Kaskelantie 10). Koska kyseessä oleva rakennus sijaitsee tällä alueella, ei museo puolla purkamisluvan myöntämistä sillä perusteella, että se haittaa kaavoituksen toteutumista ja vaarantaa asemakaavan sisältövaatimusten täyttymisen. (Alueidenkäyttölaki 132/1999, 54 §) Kaavoituksen yhteydessä on laadittava selvitys koko urheiluopiston alueen kulttuuriympäristöstä, johon kyseessä oleva rakennus tulee sisällyttää yhdessä muiden asuntolarakennusten kanssa. Rakennukseen liittyvien tulevien luvanvaraisten toimenpiteiden liitteeksi tulee teettää ajantasainen kuntotutkimusraportti, jotta rakennuksen kuntoa voidaan tosiasiallisesti arvioida.

Asia voidaan uudelleen käsitellä asemakaavan ja selvitysten ajantasaistamisen myötä. Museolta tulee pyytää lausunto myös muiden luvanvaraisten toimenpiteiden sekä kaavamuutoksen luonnos- ja ehdotusvaiheen yhteydessä. Museolla ei ole muita huomioita hakemuksesta.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö Liisa Koskelainen

korjausrakentamisen asiantuntija Ritva Ruponen

rakennustutkija Roosa Norrlin

LAHDEN MUSEOT

Lahti City Museums

Lausunto

D/2295/12.03.02.03/2026

28.4.2026

Alueellinen vastuumuseo

Tiedoksi: Museovirasto, Lupa- ja valvontavirasto